

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XL. Tua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

7 Not. II. Licet mulier ex Senatus consulto Velleiano tuta sit, si pro altero fidei iusserit, tamen si fidei iussioni suæ juramentum adiecit, obligatur. Vide quæ docui. l. 4. tr. 3. c. 6. assert. 5. exemp. 9.

8 Not. III. Pontifex ob pecuniarium debitum non solutum, terram debitoris interdicto subiicere potest. Vide quæ dixi. l. 1. tr. 5. p. 14. c. 4. in fine.

CAPITVLVM X.

Querelam.

PARAPHRASIS.

Wilhelmus Clericus, R. Canonico Lincolniensi juratus promisit duos bisantios annuatim se ipsi soluturum, nomine Ecclesiæ De Statera; sed à solutione pensionis per biennium cessauit. Super hoc delata est querela ad Alexand. III. qui Respondit cum Ecclesias regere non mereantur, qui periurii Rei sunt, idèd, si appareat iudicibus à se delegatis ipsum non necessitate, sed voluntate solutionem pensionis omisisse, vt Wilhelmum ab Ecclesia illa remoueat, & R. restituant.

Videtur hæc Ecclesia pertinuisse ad Canonicum R. sed secundum administrationem, & curam actualem in ea positus erat VVilhelmus tanquam Vicarius perpetuus, & intitulatus, ita vt pensionem quotannis solueret Reçtori principali. Cùm autem VVilhelmus contra iuramentum solutionem biennio intermisisset, petiit R. Vicarium titulo suo priuari ac remoueri, tanquam periurii crimine irretitum.

S V M M A R I V M.

1. Clericus de periurio conuictus, beneficiis suis priuandus & deponendus est.
2. Non violat promissorium iuramentum, qui illud ob necessarium impedimentum non implet.

3. Mortuo, vel deposito Vicario perpetuo, cura beneficii est penes Reçtorem principalem, dum alius substituitur.

NOT. I. Clericus conuictus de periurio beneficiis suis priuandus ac deponendus est, vti habetur. c. Cùm non. 10. de iudicijs. Vide quæ docui. l. 1. tract. 3. p. 5. c. 4.

Not. II. Promissorii iuramenti violator, seu periurii Reus non censetur, qui ob impedimentum necessarium promissum non implet, quia necessitas legi non est subiecta, c. 2. de obseruatione ieiunij. & docet gloss. hic, verb. necessitate.

Not. III. Si Vicarius perpetuus moriatur, aut deponatur, interim dum alius substituitur, administratio & cura actualis Ecclesiæ, aut beneficii est penes principalem, ita sumitur ex h. c. in fin. & docui in qq. de elect. q. 208. in fine.

CAPITVLVM XI.

Tua.

PARAPHRASIS.

Præsentati Clerici jurarant patronis, quòd maiorem ipsis, quàm antea consuetum erat, pensionem solvere vellent, postea verò cum ab Episcopo iterum instituebantur, iterum jurare debebant, quòd antiquam & solitam pensionem patronis præstandam augere nolint. Dubitatum fuit, vtro iuramento Clerici stare debeant.

Respondit Lucius III. Cùm posterius iuramentum, quod ratione & Lateranensis Concilii auctoritate nititur, præiudicet alteri iuramento priori, quippe quòd de cupiditate processit, idèd posterius seruandum; Iustum autem esse, vt Clerici ob periurium, quòd violare non possunt, ab Ecclesijs remoueantur.

S V M M A R I V M.

1. Patronus Ecclesiæ potest cum Episcopi consensu pensionem annuam sibi soluendam ex ea reservare.

Nihil

Nibil tamen postea amplius ab Ecclesia, nec pensionem augere potest.

2. *Promissio census facta patrono ante præsentationem, & cum ordine & pacto præsentationis consequenda, Simoniacæ est, redditus præsentationem seu institutionem nullam.*
3. *Etiã periurium assertorium, si sit de re graui, inter crimina valde grauia & depositionem merentia numeratur.*

I Aduertendum. Quòd Patronus, qui Ecclesiam fundat, ædificat, aut dotat, pensionem annuam sibi ex ea soluendam cum Episcopi consensu referuare possit. *c. Præterea. 23. de Iure Patronatus.* Postea verò nihil exigere potest ab Ecclesia, nec pensionem augere. *cap. Prohibemus. 7. de censib.* aded, vt tametsi Clericus beneficiarius juret se pensionem maiorem soluturum, pro irritò habendum sit iuramentum, quippe factum in detrimentum Ecclesiæ, & contra Generalis Concilii prohibitionem. *c. Prohibemus. c. Grauis. 13. iuncta. gloss. verb. absoluit. eodem tit.*

His adde, quòd si promissio census facta sit Patrono ante præsentationem, & cum ordine & pacto expresso, aut tacito præsentationis consequendæ, Simonia committitur, & ided ipso iure irrita sit promissio seu institutio præsentati. *c. Cùm Clerici. 6. de pactis & notat. Abbas. hic. n. 3.*

Oritur autem hinc difficultas, cùm iuramentum istud augendæ pensionis iuramentum non obliget ad obseruationem eius, cur Clericus iste, tanquam periurus, puniatur, & ab Ecclesia remoueat.

Respondeo, hâc obiectione ostendi, quòd Clericus iste periurium promissorium non commiserit, huius enim periurii malitia in eo consistit, quòd iurans promissionem iuratam implere negligat, id verò locum nõ habet, si iuramentum obligatorium non sit, siue impleri non possit, aut saltem non debeat. Verumtamen Clericus iste censetur commisisse periurium assertorium, cuius malitia in hoc consistit, quòd quis mendacium, aut falsam assertionem suam iu-

ramento sciens confirmat, at verò si quispiam duo contraria, aut contradictoria iuratus asserat, videlicet se pensionem maiorem daturum, & pensionem maiorem non daturum, is contineatur alterâ vice mendacium dixisse, & hoc confirmando per iuramentum, periurum esse, & ided beneficiis iure priuari posse, sicuti docui. *l. 4. tract. 2. c. 14. n. 22.*

Dico autem id esse solùm præsumptionem, quia fieri poterat, vt iurans verè habuerit animum præstandi pensionem, postea verò pœnitens, aut de nouo edoctus quòd iuramentum non obliget, verè iurauit Episcopo se pensionem aucturum non esse, id verò si Clericus ostenderit, à pœna priuationis immunis erit. *cit. 3. c. Grauis. iuncta. gloss. verb. absoluit.*

Not. Vnicum. Etiã periurium assertorium si sit de re graui, inter crimina valde grauia & priuationem seu depositionem merentia numerari debet. *c. Presbyter. 12. dist. 81. s. vlt. 22. q. 1.*

CAPITVLVM XII.

Cùm quidam.

PARAPHRASIS.

Si Episcopus promissionem iuratam violat, tantò grauius in eum aduerti debet, quãtò maiori in dignitate constitutus est, vt alii exemplo eius ad similia pertrahi non possint. Illi autem, qui iurauerunt, quòd Patri, Matri, fratri, aut Sorori loqui nolint, vel humanitatis subsidia non afferre, absoluendi sunt ab obseruatione iuramenti, quippe illiciti & irrationabiles, iniunctâ ipsis, ed, quòd malè iurauerint, pœnitentia competente.

SUMMARIVM.

1. *Tanto maius est peccatum, quanto in maiori dignitate maximè Ecclesiasticus peccans constitutus est.*
2. *Multa pecuniaria persone nobili maior, quàm plebeia imponenda, minor autem pena*

b b b

pena